

дій; моральні аспекти взаємодії людини, суспільства, природи; основи екологічної психології; основи біоетики; основи соціоекологічної політики; форми і напрями формування екологічної свідомості людини. Також студенти мають володіти термінологією дисципліни, з'ясувати причини та передбачати наслідки основних соціоекологічних проблем, аналізувати соціоекологічну ситуацію будь-якого регіону чи території, виконувати нескладні екологічні узагальнення (розрахунки), здійснювати аналіз і формулювати висновки щодо конкретних соціоекологічних ситуацій, визначати рівні екологічних ризиків, ефективно користуватися екологічними довідниками, нормативними документами та іншою екологічною документацією, виконувати функції членів громадських експертних комісій з екологічних питань галузевого рівня та членів громадських організацій природоохоронного характеру, розв'язувати вправи та задачі з біоекологічної етики, застосовувати отримані знання для реалізації практичних завдань у галузі соціальної екології, охорони природи, екологічного просвітництва.

Викладання навчального курсу базується на знаннях, отриманих студентами під час вивчення таких дисциплін як «Загальна екологія та неоекологія», «Екологічне право», «Екологія людини», «Заповідна справа», «Економіка природокористування», «Моделювання та прогнозування стану довкілля» та ін. Навчальний матеріал дисципліни є базою для вивчення таких курсів як «Екологічна безпека», «Екологічна політика», «Екологічна психологія», «Організація управління природоохоронною діяльністю», «Екологічне інспектування» та ін.

Знання, отримані студентами при вивченні курсу «Соціальна екологія», є необхідними для професійної діяльності на підприємствах або в організаціях та інших природоохоронних та управлінських структурах, при проведенні екологічного просвітництва.

Процес пізнання природи є безкінечним і багатограним і в його основі лежить принцип еволюції та безперервності адаптації всього живого. Саме це породжує нові форми усвідомлення і пізнання світу живої речовини, механізмів їх адаптації і розвитку з метою продовження життя в біосфері. В той же час загострення проблеми перенаселення планети, вичерпання природних ресурсів, забруднення довкілля, руйнування природних ландшафтів, скорочення видової біорізноманітності сприяє зростанню зацікавленості суспільства до екологічних проблем та пошукам найбільш оптимальних шляхів їх вирішення. Але ще досить низьким залишається рівень екологічної культури населення, який ґрунтується на екологічній освіті і знаннях на побутовому рівні. Тому розширення екологічного світогляду та підвищення рівня екологічної культури населення на наукових принципах екобіоетики є першочерговими завданнями при підготовці фахівця еколога.

ВИКОРИСТАННЯ ЗАДАЧ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗМІСТУ НА ТУРНІРАХ ЮНИХ

ХІМІКІВ

Сомов В.М., Пилипака О.Ю. (м. Луцьк)

Турніри юних хіміків — командно-особисте змагання, в якому учні розв'язують складні хімічні проблемні завдання, подають рішення в переконливій формі і захищають їх у науковій дискусії. Хіміки одними з перших в Україні почали застосовувати таку форму масової роботи з обдарованими дітьми як турніри юних хіміків. Перший Всеукраїнський турнір юних хіміків був проведений в 1994 році в місті Одеса. Спочатку в цьому змаганні брала участь невелика кількість команд. З року в рік до турнірного руху приєднувались команди різних областей України, і на сьогодні в турнірах представлені команди практично всіх областей. Турніри — досить результативний вид роботи з дітьми, які

захоплюються хімією.

Екологічне виховання неможливе без формування уміння осмислювати екологічні явища, робити висновки щодо стану природи, пропонувати способи розумної взаємодії з нею. Ці уміння учні набувають на уроках та в позаурочній діяльності. Ефективним засобом набуття цих вмінь є розв'язування турнірних задач.

Із 293 задач, що пропонувались на Всеукраїнських турнірах юних хіміків, 53 можна віднести до задач екологічного змісту. Це задачі на вирішення конкретних проблем захисту довкілля, що вирішуються хімічними методами. Найбільше задач присвячені захисту озонового шару, очищенню стічних вод, методам аналітичного визначення токсичних речовин.

Розв'язування цих задач вимагає проведення консультацій зі спеціалістами, огляду літератури, вироблення нестандартних підходів до вирішення екологічних проблем. Це сприяє формуванню в учнів екологічної культури, яка передбачає глибокі знання про довкілля, екологічний стиль мислення і відповідальне ставлення до природи, вміння вирішувати екологічні проблеми, безпосередню участь у природоохоронній діяльності.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА – ОДИН З ШЛЯХІВ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

СтародуП.К., Шпирка З.М., Зелінська О.Я. (м. Львів)

Освіта – необхідна умова розвитку особистості, суспільства, нації і держави, запорука майбутнього. Вона є засобом нарощування і відтворення інтелектуального і духовного потенціалу народу, виховання патріота і громадянина, дієвим чинником модернізації суспільства. Розвиток освіти значною мірою залежить від кваліфікації та майстерності вчителів, розуміння відповідальності за результати навчальних досягнень учнів, бажання руйнувати старі стереоти-пи педагогічного мислення.

Важливою складовою професійної підготовки викладачів хімії у класичному університеті є педагогічна практика, яка спрямована на закріплення та реалізацію набутих студентами предметних, психолого-педагогічних, методичних знань, вмінь і навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності в середніх навчальних закладах. Актуальність практики полягає в тому, що вона тісно пов'язана з навчальним процесом, оскільки дає змогу студентам використати здобуті теоретичні знання під час самостійного проведення навчальних занять з учнями, а також усвідомити відповідальність і багатогранність роботи вчителя, тобто те, чого неможливо навчитись в аудиторіях і лабораторіях університету. Студенти починають працювати в умовах учительського і учнівського колективів, привносячи нові ідеї з університетського середовища, налагоджують зв'язок між кафедрами факультету і школами.

Педагогічна навчально-виховна практика студентів четвертого курсу хімічного та біологічного факультетів проводиться у восьмому семестрі (лютий-березень) впродовж шести тижнів і є завершальним етапом практичної підготовки випускників-бакалаврів до роботи на посаді викладача хімії середніх навчальних закладів.

Основними цілями педагогічної практики є:

- сформуувати у студентів систему вмінь та навичок педагогічної діяльності, фахових здібностей, індивідуального стилю поведінки, які необхідні для майбутньої професії викладача хімії;
- навчити студентів творчо застосовувати здобуті в університеті знання та вміння до навчальної і виховної діяльності закладу освіти;
- ознайомити з системою роботи вчителя-предметника та класного